

Tytuł: **Olivia i niewidzialne trzęsienie ziemi** (71 min)

Grupa wiekowa: 11+

Opracowanie: Anna Równy i Marta Równy

Słowa kluczowe:

strata, rodzeństwo, relacje, ubóstwo, wyobrażenia, samotne macierzyństwo, depresja, strach, zmiany, przeprowadzka, odpowiedzialność, prawo mieszkaniowe

Wiadomostka:

Według UNICEF prawie 70 milionów dzieci na świecie żyje w ubóstwie, a co czwarte dziecko poniżej 5 roku życia (181 milionów) jest dotknięte poważnym ubóstwem żywieniowym. Według oficjalnych danych z ogólnopolskiego badania przeprowadzonego w 2024 roku, w Polsce 1524 osoby poniżej 18 roku życia doświadczyły kryzysu bezdomności, co stanowi 5% ogólnej liczby osób w kryzysie bezdomności. Młodzi ludzie są szczególnie narażeni na bezdomność z powodu opuszczenia placówek pieczy zastępczej, konfliktów rodzinnych i problemów ekonomicznych, a często unikają zinstytucjonalizowanej pomocy, co utrudnia oszacowanie rzeczywistej skali problemu.

Proponowane tematy do rozmowy/omówienia:

- Jak wyobrażenia może pomóc w trudnych sytuacjach?
- Dlaczego jedni są bogaci, a drudzy nie?
- Prawa człowieka – prawo do mieszkania.

Powiązanie z podstawą programową

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

I. Społeczna natura człowieka. Uczeń:

1. uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania);
2. wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści;
3. rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;
4. podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im;

II. Rodzina. Uczeń:

1. charakteryzuje rodzinę jako grupę społeczną; przedstawia rolę rodziców i osób starszych w rodzinie; analizuje wartości ważne dla jego rodziny;

2. analizuje wpływ, jaki rodzina wywiera na dzieci; przedstawia prawa i obowiązki dzieci w rodzinie;

3. wyjaśnia, jak funkcjonuje gospodarstwo domowe; wymienia główne źródła jego dochodów i kategorie wydatków, planuje jego budżet.

IV. Prawa człowieka. Uczeń:

1. uzasadnia, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych; wyjaśnia, że jest ona źródłem powszechnych, przyrodzonych, nienaruszalnych i niezbywalnych wolności i praw człowieka; analizuje sformułowania preambuły Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;

3. wymienia prawa dzieci i analizuje przepisy Konwencji o prawach dziecka;

4. podaje przykłady działań Rzecznika Praw Dziecka;

6. wykazuje, że prawa człowieka muszą być chronione; wyjaśnia rolę Rzecznika Praw Obywatelskich i podaje przykłady jego działań;

VI. Społeczność lokalna. Uczeń:

6. rozpoznaje problemy społeczne swojej społeczności lokalnej (np. wynikające z sytuacji demograficznej, gospodarczej, infrastrukturalnej); formułuje sądy dotyczące tych problemów.

EDUKACJA ZDROWOTNA

V. Zdrowie psychiczne

1. omawia pojęcie zdrowia psychicznego, czynniki je chroniące oraz te, które zwiększają ryzyko występowania zaburzeń psychicznych;

2. rozpoznaje i nazywa emocje u siebie i innych osób; omawia i stosuje konstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, m.in. techniki uważności; omawia zasady pierwszej pomocy emocjonalnej;

9. wskazuje miejsca uzyskania pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, w tym telefony zaufania; omawia sytuacje wymagające reakcji osób dorosłych;

VI. Zdrowie społeczne

1) wyjaśnia pojęcia: koleżeństwo, przyjaźń, zauroczenie, zakochanie, miłość, a także rozpoznaje niewłaściwe zachowania w tych relacjach;

2) wymienia i omawia funkcje rodziny; opisuje przejawy jej prawidłowego funkcjonowania; omawia wartość rodziny w życiu osobistym człowieka;

3) omawia czynniki wpływające na atmosferę w rodzinie, zna prawa i obowiązki dziecka oraz rodziców;

5) opisuje zmiany mogące występować w rodzinach, w tym separację, rozwód, wejście rodziców w nowe związki, adopcję, rodzicielstwo zastępcze, pojawienie się rodzeństwa, chorobę i śmierć, a także wymienia sposoby radzenia sobie w takich sytuacjach.

Propozycja zadania dla dzieci/uczniów i uczennic:

Skorzystaj z metody dialogu o prawach człowieka, opracowanego przez Amnesty International i pochyl się nad tematem *prawa człowieka do mieszkania*. Opis metody: „W trakcie dialogu osoba prowadząca dba o przebieg rozmowy i prezentuje w jej trakcie inspiracje, które pełnią rolę bodźców do refleksji i rozmowy dla osób uczestniczących.

Inspiracjami mogą być pytania, fakty, cytaty, rysunki, dzięki którym do rozmowy wprowadzane są nowe wątki i perspektywy. Dialog o prawach człowieka umożliwia rozmowę na budzące czasem silne emocje i polaryzujące społeczeństwo tematy, która łączy, a nie dzieli. W dialogu różnorodność doświadczeń tworzy zasób, który pozwala przyjrzeć się omawianym tematom z wielu różnych punktów widzenia. Dzięki tej metodzie osoby rozwijają kompetencje prowadzenia dialogu o różnorodnych perspektywach i doświadczeniach” (źródło: <https://www.amnesty.org.pl/dzialaj/edukacja/materialy-edukacyjne/>)

Bibliografia/netografia dla nauczycieli/nauczycielek i rodziców:

H. Gill-Piątek, H. Krzywonos, *Bieda. Przewodnik dla dzieci*, Warszawa, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2010.

T. Kaźmierczak, W. Warzywoda-Kruszyńska, *Edukacja dziecka żyjącego w biedzie a wsparcie rodziny*, „Polityka Społeczna” 2011, nr 38 (11–12), s. 9–15. Dostęp online: <https://polityka-spoeczna.ipiss.com.pl/api/files/view/1506028.pdf>